MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) BHALA QORTI TA' GUDIKATURA KRIMINALI

MAGISTRAT DR. NEVILLE CAMILLERI

Seduta tat-2 ta' Ottubru, 2012

Numru. 103/2009

Il-Pulizija
(Spettur Frank A. Tabone)
vs.
Dr. Michael Caruana LL.D.
Maurice Borg

Illum 2 ta' Ottubru 2012

Kawza Distrett Numru 103/2009

Il-Qorti,

Rat l-imputazzjoni migjuba fil-konfront ta' **Dr. Michael Caruana LL.D.**, bin Joseph u Josephine nee' Debrincat, imwieled fit-23 ta' Mejju 1958 u residenti 57, Triq ir-Repubblika, Victoria, detentur tal-karta ta' l-identita' bin-numru 27058(G) u **Maurice Borg,** bin John u Carmela nee' Cauchi, imwieled fit-3 ta' Dicembru, 1943 u residenti

'Maurama', Triq Fortunato Mizzi, Victoria, detentur tal-karta ta' l-identita' bin-numru 84443(G), bhala diretturi ta' Gozo Hotels Company Limited, akkuzati talli:

F'Marsalforn, Ghawdex fit-12 ta' Dicembru 2008, u fix-xhur ta' qabel, sabiex jezercitaw jedd li jippretendu li ghandhom, ghalqu dahla li taghti minn Triq Ghar Qawqla ghal inhawi ta' Triq is-Sajjied liema dahla hija "schemed road" mill-MEPA u dan ghad-dannu tal-pubbliku u cioé George Sacco.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-diversi dokumenti esebiti.

Semghet il-provi tal-partijiet, inkluz lill-imputati li xehdu minn jeddhom b'mod volontarju.

Rat in-noti ta' osservazzjonijiet tal-kwerelant u tal-imputati.

Rat Artikolu 85 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat illi fis-seduta 10 ta' Jannar 2012 tal-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. George Sacco u Richard Frank Axiaq** (Kawza Numru 506/2009) il-konsulenti legali tal-kwerelant u tal-imputati ddikjaraw li x-xhieda u d-dokumenti kollha li kienu diga gew prodotti fl-imsemmija kawza, inkluz dawk li kien ghad fadlilhom jigu prodotti, kellhom japplikaw ukoll ghall-kawza odjerna, cioé **Il-Pulizija vs. Dr. Michael Caruana u Maurice Borg** (Kawza Numru 103/2009).
Rat l-atti tal-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. George Sacco u Richard F. Axiak** (Kawza Numru 506/2009).

Ikkunsidrat

Illi l-imputati jinsabu akkuzati bir-reat ta' *ragion fattasi*. Huma gew akkuzati li fit-12 ta' Dicembru 2008 u fix-xhur ta' qabel ghalqu dahla li taghti minn Triq Ghar Qawqla ghall-inhawi ta' Triq is-Sajjied, liema triq jinghad li hija "schemed road" mill-MEPA u li dan sar ghad-dannu tal-pubbliku, cioé George Sacco.

Illi bhala data, l-akkuza tindika "12 ta' Dicembru, 2008 u fix-xhur ta' qabel". Dan ifisser li l-Prosekuzzjoni u l-

kwerelant jinhtigielhom jippruvaw lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni li f'dan il-perijodu gie kommess xi att arbitrarju u estrem minn naha tal-imputati li permezz tieghu l-kwerelant gie mfixkel fil-pussess ta' hwejjigu, jew inkella gie zvestit mill-proprjeta tal-istess.

Ikkunsidrat

Il-Qorti tinnota li huwa ormai stabbilit li l-elementi kostitutivi tar-reat ta' *ragion fattasi*, huma erbgha, u cioé:

"(1) att estern li jispolja lil xi hadd iehor minn haga li jkun qieghed igawdi, liema att ikun ezegwit kontra l-opposizzjoni, espressa jew presunta, ta' dan il-hadd iehor;

(2) il-kredenza li l-att qieghed isir b'ezercizzju ta' dritt;
(3) il-koxjenza fl-agent li hu qieghed jaghmel 'di privato braccio' dak li jmissu jsir permezz ta' l-awtorita` pubblika (jew, fi kliem il-Crivellari, Il Codice Penale per il Regno d'Italia Interpretato ecc., Torino, 1895, Vol. VI, pagna 749, 'la persuasione di fare da se` cio` che dovrebbe farsi reclamando l'opera del Magistrato'); u

(4) in-nuqqas ta' titolu li jirrendi l-fatt aktar gravi (ara, fost diversi sentenzi, ***Il-Pulizija vs. Salvatore Farrugia****, Appell Kriminali 14 ta' Dicembru, 1957, Vol. XLI.iv.1506;* ***Il-Pulizija vs. Carmel sive Charles Farrugia****, Appell Kriminali 17 ta' Frar, 1995;* ***Il-Puliziia vs. Carmelo Ciantar****, 18 ta' Settembru, 1996; ara wkoll Falzon, G.,* ***Annotazioni alle Leggi Criminali*** *(Malta), 1872, p. 123). Hu risaput - u dan, del resto, johrog mill-istess definizzjoni tar-reat in dizamina - li l-istess att materjali jista' jaghti lok ghar-reat ta'* ***ragion fattasi*** *jew ghal reat iehor (hsara volontarja, serq), u jekk ikunx hemm dana r-reat ta'* ***ragion fattasi*** *jew xi reat iehor ikun jiddependi mill-intenzjoni tal-agent. Hu rrelevanti jekk dina l-intenzjoni tikkwalifikax bhala intenzjoni specifika jew intenzjoni generika".*[1]

[1] Appell Kriminali **Il-Pulizija vs. Mario Lungaro**, 18 ta' Novembru 1996.

Ovvjament huwa sufficjenti li jikkonkorru l-ewwel tliet elementi. Ghall-finijiet tar-reat ta' *ragion fattasi* huwa bizzejjed xi forma ta' pussess.

Fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs. Joseph Attard**, deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-12 ta' Settembru 2008, il-Qorti sahqet is-segwenti:

"Ir-reat ipotizzat fit-tieni imputazzjoni huwa dak ta' delitt ta' uzu mill-privat kontra l-ligi tas-setghat ta' l-Awtorita` Pubblika. Ghas-sussistenza ta' l-ipotesi tal-ligi skond l-Artikolu 85 tal-Kodici Kriminali bazikament dak li jrid jigi determinat huwa jekk il-kwerelanti kellux pussess tutelabbli tal-passagg, li seta' jikkonsisti sew minn pussess materjali, sew minn wiehed ta' detenzjoni. Ara ***Il-Pulizija vs. George Zahra****, Appell Kriminali, 16 ta' Lulju, 1958".*

Illi, mill-provi prodotti, jirrizulta li t-tiketta bejn il-kwerelant u l-imputati ilha ghaddejja ghal diversi u diversi snin. Bir-rispett kollu lejn il-partijiet, din m'hijiex xi kawza civili fejn il-Qorti trid tidhol biex tezamina d-drittijiet rispettivi spettanti lill-partijiet u ghalhekk tezamina kuntratti, dokumenti u pjanti minn fejn jista' jidderiva dana t-titolu. Dana l-ezercizzju jispetta lil qrati civili u l-partijiet ma jistghux juzaw il-qrati ta' gurisdizzjoni penali sabiex jiksbu xi dikjarazzjoni dwar min ghandu titolu o meno. Hawnhekk, il-kwerelant, l-ewwel u qabel kollox, jenhtiegilu jgib prova dwar dak li jallega u cioe' dwar il-kummissjoni tal-att spoljattiv da parti tal-imputati.

Illi, fil-kamp penali, kif inhu ben risaput, trid issir il-prova lil hinn minn kull dubbju dettat mir-raguni dwar il-kummissjoni o meno tal-att minn naha tal-imputati, li tista' twassal ghal sejbien ta' htija.

Illi mill-provi jirrizulta li l-art in kwistjoni ilha *"schemed road"* ghal diversi snin, ferm qabel id-data li tidher fl-imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tal-imputati. Fl-istess waqt, mill-atti processwali, jirrizultaw ukoll is-segwenti:

- Ronald Falzon, rapprezentant ghall-Kummissarju tal-Artijiet, li xehed fis-seduti tad-29 ta' Ottubru 2009 u tal-1 ta' Dicembru 2009[2], xehed li parti minn Triq is-Sajjied kienet ser tigi esproprjata *at the expense of third parties*. Jixhed li George u Jane Sacco hallsu sabiex issir din l-espropprazzjoni u li l-art in kwistjoni hija ta' Gozo Hotels Limited.

- Mill-Memorandum and Articles of Association ta' Gozo Hotels Company Limited[3], jirrizulta li l-imputat Dr. Michael Caruana huwa *company secretary* tal-kumpanija msemmija. Apparti minn dan, l-imputat l-iehor Maurice Borg xehed li huwa direttur u azzjonist fil-Gozo Hotels Company Limited u fil-Calypso Hotel.[4]

- A rigward il-kuntratt sar fis-16 ta' Settembru 2009 quddiem in-Nutar Diana Charles[5], George Sacco qal hekk:[6]

"L-Avukat Dottor Carmelo Galea:
Waqt ix-xhieda, Sur Magistrat, qal li huwa espropju. Fil-fatt mhu espropju xejn dak. Hija obbligazzjoni da parti tieghek fil-konfront tal-Kummissarju tal-Artijiet li peress li inti ghamilt it-talba biex jespropja l-art minghand il-Gozo Hotels –

Ix-xhud:
Sewwa.

L-Avukat Dottor Carmelo Galea:
Inti thallas lill-Kummissarju tal-Artijiet l-ammont ta' kumpens li l-Gvern ikollu jhallas.

Ix-xhud:

---

[2] Pulizija vs. George Sacco et (Kawza Numru 506/2009).
[3] Dok. "H" – Seduta tal-21 ta' Mejju 2009 – Pulizija vs. Dr. Michael Caruana et (Kawza Numru 103/2009).
[4] Seduta tal-10 ta' Jannar 2012 – Pulizija vs. Dr. Michael Caruana et (Kawza Numru 103/2009).
[5] Dok. "2" – Seduta tat-13 ta' Marzu 2012 – Pulizija vs. George Sacco et (Kawza Numru 506/2009).
[6] Seduta tat-13 ta' Marzu 2012 – Pulizija vs. George Sacco et (Kawza Numru 506/2009).

Iva. Issa l-ewwel li ghamilna ahna tlabna lil Gozo Hotels biex nixtru minghandha. Imxejna skond il-proceduri kollha – jien kelli lil Profs. Refalo – imxejna skond il-proceduri kollha biex ahna nespropjaw l-art. Huma ma riedux [...].”

- In kontro-ezami[7], George Sacco ammetta li kien espressament intavola talba lil Gozo Hotels sabiex jixtri l-art minghandha imma din irrifjutat li tbieghielu. Fl-istess kontro-ezami, Sacco irrikonoxxa li l-art in kwistjoni hija tal-Gozo Hotels. Il-kontro-ezami ta’ Sacco ikompli hekk:

“L-Avukat Dottor Carmelo Galea:
U fuqha inti ghandek xi drittijiet? Ghandek xi dritt li tiftah bieb u tieqa ghal fuq dik l-art?

[...]

Ix-xhud:
Le, le, jiena d-drittijiet li ghandi – l-ewwelnett ghandi l-permessi fuqha jien dik. U kieku m’hemmx schemed road il-MEPA qatt ma kienet se taghti permessi fuqha. Jiena ghandi l-permessi skont il-ligi.

L-Avukat Dottor Carmelo Galea:
U l-permessi dejjem huma “saving third party rights”! Taqbel!

Ix-xhud:
Naturalment.

L-Avukat Dottor Carmelo Galea:
Taqbel, hux hekk?

Ix-xhud:
Iva.

L-Avukat Dottor Carmelo Galea:
U inti m’ghandek l-ebda kuntratt li lilek itik xi drittijiet li tiftah bibien u twieqi ghal fuq il-proprjeta’ tal-Gozo Hotels.

[7] Seduta tat-13 ta’ Marzu 2012 – Pulizija vs. George Sacco et (Kawza Numru 506/2009).

[...]

L-Avukat Dottor Carmelo Galea:
Inti xi dritt ta' passagg minn fuq l-art tal-Gozo Hotels ghandek? Ghandek xi kuntratt li jtik xi dritt ta' passagg –

Ix-xhud
Le, m'ghandhiex".

- Illi rrizulta li l-art in kwistjoni hija *"schemed road"*. M'huwiex il-kompitu ta' din il-Qorti tidhol fil-kwistjoni ghal dak li wassal sabiex din l-art tigi wahda *"schemed"*. Minkejja li din l-art hija *"schemed road"* xorta jibqa' l-fatt li ghadha ma saritx espropprazzjoni tal-art in kwistjoni. Dan jirrizulta wkoll minn ittra datata 8 ta' Frar 2011 mibghuta mill-Assistent Direttur tal-Kuntratti lill-Ufficju tal-Ombudsman, liema ittra tifforma parti minn Dok. "AT"[8]. F'din l-ittra jinghad is-segwenti:

"Mr. Sacco requested the expropriation of half the width of the road in front of his property, at his expense. Since the land would then become Government-owned, he would be able to open the apertures. Since the road is schemed, as is usually done in such cases and as per provisions of Chapter 88, the Department entered in a deed of obligation with Mr. Sacco where funds for the expropriation were paid.

Meanwhile Gozo Hotels Ltd proceeded with a warrant of prohibitory injunction to prevent the publication of the President declaration. Court proceedings are still pending and in these circumstances the Department failed to issue the President declaration for expropriation".

- Illi minkejja li l-kwerelant George Sacco jallega li mill-art in kwistjoni kemm il-darba ghaddew nies, prova ta' dan ma ngabitx. Anzi jirrizulta li fit-12 ta' Dicembru 2008 u fix-xhur ta' qabel l-art in kwistjoni kienet tinsab fil-pussess tal-imputati.

---

[8] Seduta tas-17 ta' Mejju 2011 – Pulizija vs. George Sacco et (Kawza Numru 506/2009).

- Illi George Sacco, fix-xhieda tieghu[9], ezebixxa decizjoni moghtija mill-Bord tal-Appell tal-MEPA, liema decizjoni giet ezebita u mmarkata bhala Dok. “1”. Apparti l-fatt li dan id-dokument anqas biss huwa ffirmat minn hadd, jekk wiehed jaghti titwiela lejh jirrealizza li ssir riferenza ghal “xatba” pero ma giex pruvat jekk din ix-“xatba” hijiex l-istess “xatba” li ssir riferenza ghaliha fl-imputazzjoni migjuba kontra l-imputati. Wiehed ma jridx jinsa li hawnhekk ninsabu fil-kamp penali u b’hekk, anke kieku wiehed kellu, ghall-grazzja tal-argument, jaccetta li d-decizjoni tal-Bord tal-Appell tal-MEPA tirreferi ghall-istess xatba li ssir riferenza ghaliha fl-imputazzjoni migjuba kontra l-imputati, xorta jibqa’ l-fatt li l-elementi sabiex jigi pruvat ir-reat ta’ *ragion fattasi* huma ben diversi minn dawk li jirregolaw xi azzjoni li tirrigwarda nuqqas ta’ permess sabiex isir hajt jew xatba!

Illi l-elementi essenzjali ghal sejbien ta’ htija tal-imputati ma gewx pruvati.

Ghal dawn il-motivi, il-Qorti, fuq nuqqas ta’ provi, tillibera lill-imputati mill-imputazzjoni migjuba fil-konfront taghhom.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM--------------------------------

[9] Seduta tat-13 ta’ Marzu 2012 – Pulizija vs. George Sacco et (Kawza Numru 506/2009).